

16. Каламбет С.В. Механізм забезпечення економічної безпеки підприємств залізничної галузі / С.В. Каламбет, В.А. Воропай // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2013. – № 2. – С. 106–113.
17. Кириченко О.С. Сутність управління системою економічної безпеки суб'єктів господарювання / О.С. Кириченко // Теоретичні і практичні аспекти економіки і інтелектуальної власності. – 2012. – Вип. 1. – Т. 1. – С. 265–270.
18. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: [монографія] / За ред. Т.Г. Васильціва. – Львів: Ліга-Прес, 2012. – 386 с.
19. Чубукова О.Ю., Ольшанська О.В. Адаптація системи управління економічної безпеки підприємства / О.Ю. Чубукова, О.В. Ольшанська // Ефективна економіка. – 2015. – № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3765>.
20. Файоль А., Эмерсон Г., Тейлор, Форд Г. Управление – это наука и искусство / [А. Файоль, Г. Эмерсон, Тейлор, Г. Форд]. – М.: Республика, 1992. – 349 с.
21. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента / [М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури]; пер. с англ. // Академия народного хозяйства при правительстве Российской Федерации. – М.: Издательство «Дело», 1997. – 704 с.
22. Ляшенко О.М. Управління економічною безпекою підприємства: автореф. дис. ... д. е. н.: спец. 21.04.02 «Економічна безпека суб'єктів господарської діяльності» / О.М. Ляшенко; Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. – Луганськ, 2011. – 42 с.

Зачёсова Н. В.

Восточноевропейский университет экономики и менеджмента

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ УПРАВЛЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТЬЮ В ПРОЦЕССЕ МЕНЕДЖМЕНТА СОВРЕМЕННЫХ ФИНАНСОВЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ

Резюме

Определено понятие управления системой экономической безопасности финансовых учреждений. Установлены цели, задачи, принципы, формы и методы управления экономической безопасностью финансовых учреждений. Выявлены специфические черты процесса управления системой экономической безопасности финансовых учреждений по сравнению с другими субъектами хозяйственной деятельности.

Ключевые слова: экономическая безопасность, управление экономической безопасностью, финансовые учреждения, управление финансовыми учреждениями, планирование, контроль.

Zachosova N. V.

East European University of Economics and Management

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF THE ECONOMIC SECURITY MANAGEMENT DURING DAY-TO-DAY MANAGEMENT OF MODERN FINANCIAL INSTITUTIONS

Summary

The concept of economic security governance system of financial institutions is found out. The goals, objectives, principles, forms and methods of economic security of financial institutions are established. The specific features of the management system of economic security of financial institutions compared to other business entities are revealed.

Keywords: economic security, economic security management, financial institutions, financial institutions management, planning and control.

УДК 330.46:336.02

Ковтун О. А.

Східноєвропейський університет економіки і менеджменту

РЕЙТИНГОВЕ ОЦІНЮВАННЯ ПАЙОВИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ФОНДІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРИЙНЯТТЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РІШЕНЬ ДОМОГОСПОДАРСТВАМИ

У статті здійснено розрахунок інтегрального показника оцінювання пайових інвестиційних фондів, в структурі якого враховано доходність та вартість чистих активів пайових інвестиційних фондів. За допомогою інтегрального показника проведено оцінювання вітчизняних ПФВ шляхом побудови рейтингу, який допоможе домогосподарствам з урахуванням рівня фінансової обізнаності особи, яка приймає рішення, ступеню ризику й обсягу капіталу, прийняти ефективне в цілому рішення щодо інвестування.

Ключові слова: домогосподарство, інвестиції, прийняття рішень, інтегральний показник, рейтингове оцінювання, пайовий інвестиційний фонд, ренкінг.

Постановка проблеми. В умовах нестабільності розвитку вітчизняного ринку фінансових послуг приватному інвестору необхідні інструменти, за допомогою яких він має можливість приймати інвестиційні рішення, виходячи із власних фінансо-

вих можливостей, ступеню фінансової грамотності та розуміння власної стратегії інвестування щодо співвідношення «дохід – ризик». Ефективним методом вирішення цієї проблеми є застосування методики рейтингового оцінювання пайових

інвестиційних фондів. Такий підхід дозволить домогосподарствам зменшити ризики від втрат, оптимізувати свій інвестиційний портфель та визначитись із обсягом та строками інвестицій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом популярності набувають рейтингові методики оцінювання діяльності різних установ, організацій та суб'єктів ринку фінансових послуг. Так, у роботі [1] обґрунтовано методичний підхід до оцінки інвестиційного потенціалу аграрних підприємств, що ґрунтується на визначенні інтегрального показника інвестиційної привабливості з кількісною ідентифікацією економічної та ризикової складових.

Також досить активно впроваджується механізм рейтингування згідно з Концепцією створення системи рейтингової оцінки регіонів, галузей національної економіки, суб'єктів господарювання [2]. За більш ніж десятирічний період в Україні з'явилося багато рейтингових агентств, які здійснюють дослідження в різних сегментах ринку фінансових послуг: страхуванні, спільному інвестуванні, банківському секторі, на ринку цінних паперів.

Більшість вітчизняних рейтингових агентств («Кредит Рейтинг», «РА «Експерт-рейтинг», «ІВІ-рейтинг», Українське агентство фінансового розвитку, «Рюрік», «Консалтинг-гамма», «Інвест рейтинг»), спираючись на методику міжнародних агентств, таких як Standard & Poor's, Moody's Investor Service, A.M. Best, Fitch IBCA, розробляють власні методики рейтингування, що ґрунтуються на різних показниках: від характеристики бізнес-середовища, показників ділової репутації, до рівня соціального капіталу та характеристики інвестиційного портфелю. Але регуляторним актом Кабінету міністрів України затверджена Національна рейтингова шкала [3], яка є підґрунтям для розробки власних методик. Нормативним актом НКЦПФР [4] затверджені правила визначення оцінки за Національною рейтинговою шкалою.

Стосовно банківської системи, то на сьогодні в ній спостерігається позитивна динаміка що депозитів фізичних осіб, що пов'язано в першу чергу із підвищенням відсотків за такими вкладами та обмеженістю високоліквідних ресурсів. Але рівень довіри населення до банківських установ є стабільно невисоким, приватні вкладники не бажають приймати на себе додаткові ризики, про що свідчить структура депозитів (близько 30-35% всіх депозитів становлять вклади до вимоги або короткострокові), а також небажання населення враховувати не тільки відсотки за депозитами, а й фінансовий стан банківської установи загалом призводять до фінансових втрат. Тому, як зазначено у роботі [5], в умовах розвинутого фінансового ринку повинна існувати загальноприйнята система класифікації фінансових установ за ступенем надійності, вітчизняними банками активно використовується такий інструмент, як кредитний рейтинг. Оскільки банківські установи є взаємопов'язаними між собою, то необхідним на думку автора є визначення загального (інтегрального) рівня кредитоспроможності банківської системи, який є сукупністю окремих кредитних рейтингів банків, а вплив кожного з них визначається через частку його активів у банківській системі загалом.

У статті [6] викладено методичний підхід до визначення рейтингового оцінювання інститутів спільного інвестування на основі методу суми місць часткових ренкінгів та доведено, що

запропонований підхід дає змогу сформулювати об'єктивне уявлення про інвестиційну привабливість і конкурентоспроможність інститутів спільного інвестування.

Не вирішені раніше частини загальної проблеми. Але, незважаючи на низку напрацьованих з питань рейтингового оцінювання, не вирішеною є проблема розробки та застосування інтегрального показника, структура якого визначена за допомогою математики гармонії для рейтингування ПФФів, який би дав змогу домогосподарствам з різним рівнем доходу, стратегіями інвестування, фінансовою поведінкою та рівнем фінансової грамотності прийняти рішення щодо інвестицій.

Постановка завдання. Спираючись на розроблені у попередніх дослідженнях авторами підходи щодо структури інтегрального показника з урахуванням математики гармонії [7], виникла необхідність його розрахунку та здійснення рейтингового оцінювання діяльності вітчизняних паївових інвестиційних фондів.

Виклад основного матеріалу. Для того щоб визначитись із ІСІ, в який приватному інвесторі слід вкладати гроші, необхідно проаналізувати загальні тенденції та динаміку розвитку ринку інститутів спільного інвестування. Динаміка індустрії ІСІ, як і фондові індекси, у першому кварталі 2015 року продемонстрували певний сплеск, що допомогло ІСІ підвищити свої показники доходності, а відсутність негативних змін у законодавчому полі, що регулює діяльність ІСІ – частково повернути інвесторів та відновити активне зростання ринку.

За даними Української асоціації інвестиційного бізнесу, у першому кварталі 2015 року функціонування ІСІ зазнали таких змін: зросли активи в управлінні за рахунок венчурних ІСІ, решту приросту забезпечили інші закриті ІСІ, однак і відкриті ПФФі вперше за 3,5 роки показали тенденцію до росту; уповільнився відтік капіталу з відкритих ІСІ, але чистий рух капіталу за I квартал 2015 р. склав -1,57 млн грн (після -1,75 млн грн у жовтні-грудні 2014 року); значно скоротилася частка цінних паперів у портфелях ІСІ (крім інтервальних); спостерігалось помірне підвищення доходності у більшості секторів ІСІ за рахунок стрімкого короткочасного зростання на фондовому ринку, вплив якого обмежувався часткою активів ІСІ в акціях. Інвестори за цей період в цілому змінили своє бачення щодо перспектив розвитку індустрії спільного інвестування, а саме: вітчизняні юридичні та фізичні особи збільшили свої вкладення у венчурних та інших закритих ПФФах, кошти громадян України у відкритих ІСІ уперше з II кварталу 2014 року зросли [8].

На відміну від попередніх періодів, коли у зв'язку із нестабільністю фондового ринку майже всі фонди скоротили частку цінних паперів у своєму агрегованому портфелі, у цьому кварталі спостерігається обернена тенденція: у структурі активів відкритих та інтервальних фондів частка акцій в портфелі зросла на 3,7% та 1,8% відповідно [8]. Тому при прийнятті рішень щодо здійснення вкладів в інститути спільного інвестування домогосподарству необхідно визначитись із видом фонду, а отже і структурою його агрегованого інвестиційного портфелю та доходністю.

Так, незважаючи на неоднорідні результати першого кварталу 2015 року, що продемонстрували українські індекси акцій, включно зі зниженням індексу Української біржі, доходність ІСІ у цей період загалом продовжувала зростати. На-

слідки спаду на фондовому ринку у січні та березні 2015 року також відбилися на показниках доходності, а також значний вплив мав відтік капіталу, що тривав протягом року. Окремі фонди ІСІ були конкурентними за доходністю як із фондovими індексами, так і з депозитами у гривні [8].

Як зазначалося вище, частка акцій в структурі зведених портфелів ІСІ збільшилась, а підвищення їх котирувань на фондовому ринку у лютому 2015 р. сприяло зростанню ваги акцій за квартал у відкритих та інтервальних фондах (до 41% та 71% відповідно) [8], що й призвело до зростання їх доходності у цей період. Найбільший рівень доходності протягом останнього року показують депозити в іноземній валюті та золоті – дохід 35-50% річних. Це сталося через стрімку девальвацію гривні, тоді як ставки за річними валютними вкладками були у межах 7-11%, а за «золотими» – близько 2-3% річних.

Тобто найбільш привабливими з точки зору інвестора за доходністю є закриті (не венчурні) фонди, а також інші відкриті та диверсифіковані публічні фонди. Таким чином, поступове відновлення індустрії спільного інвестування призводить до підвищення інвестиційної активності приватних інвесторів, але необхідною умовою забезпечення ефективності цього процесу є дієвий інструментарій забезпечення прийняття рішень, яким вважаємо рейтинговий підхід.

Здійснивши аналіз існуючих підходів щодо методів рейтингового оцінювання, які застосовуються вітчизняними рейтинговими агентствами, встановили, що в переважній більшості при формуванні рейтингових оцінок та підсумкових ренкінгів, вони застосовують моноримірний підхід, сутність якого полягає у порівнянні результатів діяльності інститутів спільного інвестування (ІСІ) за одним із ключових індикаторів – вартістю чистих активів, вартістю цінних паперів, доходністю, ризиком, вкладками фізичних осіб [9].

Так, у таблиці 1 наведено дані щодо перших 10-ти ПФФів у рейтингу компанії «Простобанк Консалтинг» станом на 3 червня 2015 р. [10]. Приріст вартості цінних паперів є показником, який доносить до інвестора інформацію щодо динаміки попиту гравців фондового ринку на ці інструменти.

Але, на нашу думку, завданням приватного інвестора є пошук таких недооцінених ринком

цінних паперів, які у майбутньому матимуть тенденцію до зростання ціни та попиту на них. Якщо приватний інвестор вкладатиме капітал у такі цінні папери, то інвестовані кошти будуть постійно зростати темпом, що перевищуватиме середньоринковий.

Домогосподарствам варто розуміти, що усі вищезазначені фонди є високоризиковими, оскільки основними інструментами інвестицій є акції. Якщо метою інвестора є збереження доходів від інфляції, то гроші необхідно вкладати в фонди облігацій, оптимальним співвідношенням «дохід – ризик» є фонди змішаних інвестицій, найменш ризикованими є інвестиції в ті фонди, що використовують інструменти з фіксованою прибутковістю, випущені державою та її структурами. Тобто одним із факторів впливу на прийняття рішень населенням щодо інвестицій в інструменти спільного інвестування є структура портфелю фонду.

Для вибору конкретного ПФФу домогосподарства також можуть користуватись готовими ренкінгами ІСІ, наприклад, такими, що здійснюються Українською асоціацією інвестиційного бізнесу згідно до «Методики ренкінгування компаній з управління активами та інститутів спільного інвестування (пайових та корпоративних інвестиційних фондів) за результатами їхньої діяльності» [11]. За цим документом ренкінг для ІСІ здійснюється за доходністю, що розраховується як зміна вартості чистих активів у розрахунку на один цінний папір фонду (у відсотках до вартості чистих активів на один цінний папір на початок періоду).

Але готові рейтинги та ренкінги не враховують специфічних особливостей та переваг окремого домогосподарства, рівень фінансової обізнаності особи, що приймає інвестиційні рішення. Для прийняття ефективного інвестиційного рішення необхідно розуміти всі аспекти функціонування фінансової установи і сутність ключових індикаторів, що дають точну і неупереджену інформацію про фінансовий стан посередника.

За іншим підходом враховуються різні групи показників при формуванні підсумкової рейтингової оцінки – це полівимірний підхід, елементи якого було застосовано автором для розробки інтегрального показника [7]. Індикаторами інтегрального показника є доходність (показник обсягу залучених коштів та рівень доходності ПФФу) та

Таблиця 1
Рейтинг пайових інвестиційних фондів (всіх типів) за приростом вартості цінних паперів

Місце рейтингу	Назва фонду	Вартість цінних паперів, грн		Приріст вартості з початку року, %	Вид фонду
		на 01.01.2015	на 03.06.2014		
1	Альтус асетс активітіс Альтус Стратегічний	2 058,61	2 397,83	16,48	відкритий
2	Альтус асетс активітіс Альтус Збалансований	2 718,79	3 038,10	11,74	відкритий
3	Драгон Есет Менеджмент Платинум	295,92	329,15	11,23	інтервальний
4	Інвестиційна Група УНІВЕР Володимир Великий: Фонд Збалансований	1 645,42	1 807,52	9,85	відкритий
5	КІНТО Класичний	381,94	412,21	7,93	відкритий
6	Інвестиційна Група УНІВЕР Отаман: Фонд Перспективних Акцій	878,86	940,47	7,01	інтервальний
7	КІНТО Еквіті	750,52	800,34	6,64	відкритий
8	ОТП Капітал ОТП Класичний	1 860,15	1 975,48	6,2	відкритий
9	Інвестиційна Група УНІВЕР Ярослав Мудрий: Фонд Акцій	645,23	680,06	5,4	відкритий
10	Арт-Капітал Надбання	65,36	68,19	4,33	відкритий

Джерело: [10]

активи ПФУ (вартість чистих активів та частка вартості чистих активів в управлінні).

Структура інтегрального показника побудована за правилом «золотого перерізу», відповідно до якого застосовуються ваги 0,62 та 0,38, при цьому найбільш вагомому показнику відповідає більша вага: 0,62 – дохідність, 0,38 – активи. Потім при подальшій декомпозиції знову застосовується ця ж пропорція: так 0,62 поділяється на 0,38 (дохідність, %) та 0,24 (обсяг залучених коштів, грн), а 0,38 в свою чергу на 0,24 (вартість чистих активів, грн) та 0,14 (частка вартості чистих активів в управлінні, %).

У формалізованому вигляді він має наступний вигляд:

$$R = (0,38D + 0,24K) + (0,24V + 0,14Ch_v), \quad (1)$$

де R – значення інтегрального показника ($0 < R_i < 1$);

D – дохідність;

K – обсяг залучених коштів;

V – вартість чистих активів;

Ch_v – частка вартості чистих активів в управлінні.

Інтегральний показник повинен приймати значення від 0 до 1 ($0 < R < 1$), чим ближчим є його значення до 1, тим меншим є ризик втрат від інвестицій. Що стосується складових показників доходності та активів, то їх перед застосуванням до побудови інтегрального показника необхідно нормувати.

Оскільки показники вартості чистих активів та частка вартості чистих активів в управлінні мають додатні значення, то вони нормуються за формулою:

$$V(CH_v)_{norm} = \frac{V(CH_v)_i}{V(CH_v)_{max}}. \quad (2)$$

Показники доходності та обсягу залучених коштів можуть приймати як додатні, так і від’ємні значення, тому нормована дохідність та обсяг залучених коштів будуть розраховуватися за формулою:

$$D(K)_{norm} = \frac{D(K)_i - D(K)_{min}}{D(K)_{max} - D(K)_{min}}. \quad (3)$$

З формул (2)–(3) видно, що нормовані показники приймають значення від нуля до одиниці, максимальне значення відповідає одиниці. Після нормування зазначених показників застосовується процедура згортання їх в інтегральний за формулою (1).

Для розрахунку інтегрального показника використано інформацію різних компаній з управління активами (загальний обсяг досліджуваних ПФВ – 44) за 2014 рік. Критеріями вибору цих ПФВ є: доступність різної інформації (статистичної, фінансової та іншої) про діяльність цих фондів, високий рейтинг у дослідженні фінансових ринків Thomson Reuters Extel Survey 2014, наявність в КУА та ІГ різних видів фондів (диверсифікованих, інтервальних тощо), які проводять стратегії різного ступеня ризику.

У таблиці 2 наведено результати розрахунків за моделлю (1) для 15-ти ПФВ, що знаходяться в верхівці рейтингу. За результатами побудови рейтингу перше місце посідає ПФ БІЗАНЬ, який має найбільший показник обсягу залучених коштів за досліджуваний період, на другому – ОТП Валютний.

Необхідно відзначити, що за індикатором дохідності другий у рейтингу фонд має значення, що є кращим, ніж у лідируючому за рейтингу ПФІ. Але за показниками активів ОТП Валютний значно програє лідеру. Тому інвестор, який звертає увагу на рівень доходності, може обрати другий за рейтингом фонд, а той, кому важливим є показник притоку-відтоку грошей – ті фонди, де показник наближається до 0,24. Безсумнівні переваги мають усі ПФИ, що управляються інвестиційною групою УНІВЕР, яка є потужною компанією на ринку ІСІ.

Побудований рейтинг ПФВ дозволить приватному інвестору оптимізувати механізм прийняття інвестиційних рішень в залежності від обраної моделі поведінки та стратегії на ринку спільних інвестицій.

Висновки з дослідження та перспективи подальшого розвитку в цьому напрямі. Запропоновані моделі рейтингового оцінювання ПФВ дають змогу інвесторам більш обґрунтовано формувати складові інвестиційного портфелю, враховуючи як дохідність, так і вартість чистих активів фонду. Перевагами запропонованого методу є доступність, простота і прозорість як вхідних даних, так і процедури розрахунків, а використання ваг індивідуальних показників базується не на суб’єктивності експертів, а на принципах гармонійного менеджменту.

Таблиця 2

Рейтинг ПФВ для приватних інвесторів

Назва ПФУ	Назва КУА	D_{norm}	K_{norm}	V_{norm}	Ch_{norm}	R
БІЗАНЬ	Фінекс капітал	0,076	0,222	0,236	0,144	0,679
ОТП Валютний	ОТР Capital	0,384	0,183	0,006	0,004	0,577
Софієвський	Eavex Asset Management	0,255	0,222	0,006	0,004	0,487
ІГ УНІВЕР.УА/Тарас Шевченко: Фонд Збережень	УНІВЕР Менеджмент	0,215	0,232	0,004	0,003	0,454
Індекс Української Біржі	КІНТО	0,203	0,236	0,009	0,005	0,452
СПНАКЕР	Фінекс-капітал	0,082	0,222	0,091	0,055	0,450
Інвестиційна Група УНІВЕР СКІФ – Фонд Золота	УНІВЕР Менеджмент	0,197	0,222	0,003	0,002	0,423
Інвестиційна Група УНІВЕР Володимир Великий: Фонд Збалансований	УНІВЕР Менеджмент	0,198	0,222	0,002	0,001	0,423
Інвестиційна Група УНІВЕР Отаман: Фонд Перспективних Акцій	УНІВЕР Менеджмент	0,191	0,222	0,001	0,001	0,416
КІНТО-Казначейський	КІНТО	0,188	0,222	0,003	0,002	0,415
Інвестиційна Група УНІВЕР Ярослав Мудрий: Фонд Акцій	УНІВЕР Менеджмент	0,189	0,223	0,002	0,001	0,415
ВСЕ	Всесвіт	0,190	0,221	0,003	0,002	0,414
Платинум	Драгон Ессет Менеджмент	0,155	0,214	0,018	0,011	0,398
Інвестиційна Група УНІВЕР Михайло Грушевський: Фонд Державних Паперів	УНІВЕР Менеджмент	0,166	0,225	0,004	0,002	0,397
ОТП Фонд Акцій	ОТР Capital	0,181	0,196	0,004	0,003	0,384

Джерело: розраховано автором самостійно

Список літератури:

1. Петренко І.І. Рейтингова оцінка інвестиційного потенціалу аграрних підприємств [Електронний ресурс] / І.І. Петренко. – Режим доступу: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/2011/v2i3/204.pdf>.
2. Про схвалення Концепції створення системи рейтингової оцінки регіонів, галузей національної економіки, суб'єктів господарювання: Розпорядження КМУ від 01.04.2004 р. № 208-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show>.
3. Про затвердження Національної рейтингової шкали: Постанова КМУ від 26.04.2007 № 665 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show>.
4. Про затвердження Правил визначення уповноваженим рейтинговим агентством рейтингової оцінки за Національною рейтинговою шкалою: Рішення НКЦПФР від 21.05.2007 № 1042 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0607-07>.
5. Долинский Л.Б. Рейтинговый анализ кредитоспособности банковской системы Украины [Електронний ресурс] / Л.Б. Долинский, Н.А. Ткаченко // Экономика и управление: проблемы, решения, 2013. – № 12 (24). – Режим доступа: http://www.rurik.com.ua/documents/analytic_articles/dolinsky_tkachenko_rating_analysis.pdf.
6. Косова Т.Д. Рейтинговое оценивание институтов спільного инвестування / Т.Д. Косова, Г. В. Соломіна // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2013. – № 4 (73). – С. 132-135.
7. Миронова Л.Г. Обґрунтування моделі рейтингового оцінювання пайових інвестиційних фондів / Л.Г. Миронова, О.А. Ковтун // Інвестиції: практика та досвід. – 2014. – № 12. – С. 6-9.
8. Аналітичний огляд ринку ІСІ в Україні за 1 квартал 2015 року [Електронний ресурс] / Офіційний сайт УАІБ. – Режим доступу: http://www.uaib.com.ua/files/articles/2253/44/Q1%202015_final.pdf.
9. Ренкінги ІСІ за типами та класами фондів [Електронний ресурс] / Офіційний сайт УАІБ. – Режим доступу: <http://www.uaib.com.ua/analituaib/rankings/ici.html>.
10. Рейтинг пайових інвестиційних фондів [Електронний ресурс] / Офіційний сайт компанії «Простобанк Консалтинг». – Режим доступу: http://www.prostobank.ua/finansovyy_gid/investitsii/rejtingi/%28form%29/1.
11. Методика ренкінгування компаній з управління активами та інститутів спільного інвестування (пайових та корпоративних інвестиційних фондів) за результатами їхньої діяльності [Електронний ресурс] / Офіційний сайт УАІБ. – Режим доступу: http://www.uaib.com.ua/files/articles/160/41/Methodology%20of%20AMC%20&%20CI%20ranking%20%28amendments%20of%2029.08.2013%29_website.pdf.

Ковтун О. А.

Восточноевропейский университет экономики и менеджмента

**РЕЙТИНГОВОЕ ОЦЕНИВАНИЕ ПАЕВЫХ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ФОНДОВ
КАК ИНСТРУМЕНТ ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЙ ДОМОХОЗЯЙСТВАМИ****Резюме**

В статье осуществлен расчет интегрального показателя оценки паевых инвестиционных фондов, в структуре которого учтено доходность и стоимость чистых активов паевых инвестиционных фондов. С помощью интегрального показателя проведена оценка отечественных ПИФов путем построения рейтинга, который поможет домохозяйствам с учетом уровня финансовой осведомленности лица, принимающего решения, степени риска и объема капитала, принять эффективное в целом решение по инвестированию.

Ключевые слова: домохозяйство, инвестиции, принятие решений, интегральный показатель, рейтинговое оценивание, паевой

Kovtun O. A.

East European University of Economics and Management

**RATING EVALUATION MUTUAL FUNDS
AS AN INSTRUMENT OF INVESTMENT DECISIONS BY HOUSEHOLDS****Summary**

This article provides the calculation of integral index evaluating mutual funds, which take into account the structure of the yield and the net asset value of mutual funds. With integral index evaluation conducted by domestic mutual funds' rating to help households with the level of financial literacy of the person who decides the degree of risk and the amount of capital as a whole to take effective investment decisions.

Keywords: household investment decisions, integral index, rating evaluation, mutual fund ranking.